PARTICULARITĂȚILE PROCEDURII CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV ÎN LUMINA NOULUI COD ADMINISTRATIV

Maria ERHAN

Actualitatea şi importanţa temei este determinată de intrarea în vigoare a Codului administrativ al Republicii Moldova la 01 aprilie 2019 care pune baza unor noi reglementări ce au ca scop uniformizarea soluţiilor legale disparate existente în legislaţia actuală, precum şi reglementarea pentru prima dată a unor situaţii juridice semnalate de practica administrativă a autorităţilor publice; coroborarea regulilor, conceptelor şi instituţiilor juridice specifice procedurii administrative cu cele proprii contenciosului administrativ, simplificarea mijloacelor de acţiune a administraţiei publice prin coerenţa şi predictibilitatea procedurilor, creşterea transparenţei decizionale şi îmbunătăţirea comunicării în interiorul şi exteriorul administraţiei publice, asigurarea stabilităţii procedurilor administrative şi indirect predictibilitatea actului administrativ.

Ca obiective ale cercetării ne-am propus evidenţierea aspectelor teoretice şi practice ale problemelor, elementelor cu caracter de novaţie legislativă privind procedura contenciosului administrativ prevăzută de Codul administrativ, în semnalarea lacunelor existente în legislaţie şi în oferirea unor soluţii eficiente, care ar fi în concordanţă cu normele internaţionale şi ar corespunde prevederilor legislative din statul nostru.

În lucrare a fost abordată esenţa noii proceduri a contenciosului administrativ în comparaţie cu vechile prevederi. În finalul capitolului, a fost caracterizat obiectul procedurii contenciosului administrativ prin prisma noilor prevederi, identificând elementele cu caracter de noutate, şi anume, actele individuale (defavorabile şi favorabile), actele normative, actele reale, operaţiunile administrative, contractele administrative, nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

În continuare, a fost caracterizată desfăşurarea procedurii contenciosului administrativ în prima instanţă şi în căile de atac, de asemenea au fost abordate aspecte de competență, determinarea cadrului procesual subiectiv, procedura de formulare şi depunere a cererii, citarea şi comunicarea actelor de procedură.

Au fost sistematizate concluziile și recomandările practice elaborate în baza rezultatelor cercetărilor efectuate, ce au ca scop identificarea particularităților examinării procedurii contenciosului administrativ în lumina noului Cod administrativ care a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În urma cercetarii procedurii contenciosului administrativ în lumina noului Cod administrativ, propunem următoarele *recomandări:*

1. Întru realizarea scopului propus prin adoptarea noului Cod administrativ, este necesar ca Guvernul să elaboreze și să prezinte Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu Codul administrativ.

2. Este necesar a aduce actele sale normative în concordanță cu prezentul Cod și se va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru aplicarea acestuia.

3. Acordarea dreptului Curții de Apel de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de fond. Prin urmare, modificarea art. 240 alin. (2) Cod administrativ, prin care se interzice Curții de Apel de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de fond, va exclude situația procesuală în care se poate afla instanța de apel în cazul în care la etapa judecării de apel, se constată atingerea drepturilor și libertăților terțelor persoane de litigiul în cauză.

4. Chiar dacă este de apreciat faptul că Codul administrativ aduce ca element de novație legislativă instituția recuzării la etapa procedurii administrative, totuși temeiurile recuzării stipulate în art. 49 alin. (1) și art. 50 alin. (2) Cod administrativ sunt greu de aplicat în practică, uneori chiar sunt imposibil, de exemplu în art. 49 alin. (1) lit. b) temei al recuzării este *,,membri de familie ai unui participant",* iar potrivit art. 49 alin. (3) al Codului prin membru de familie în sensul art. 49 alin. (1) lit. b) înțelegem: *logodnicul/logodnica, soțul/soția*, ruda sau afinul pe linie dreaptă sau colaterală până la gradul IV inclusiv; persoanele care sunt legate printr-un raport de îngrijire, creat pe durată mai îndelungată, sunt legate de altele ca părinții cu copilul. Apare întrebarea, dacă legislația familială a Republicii Moldova nu prevede modalitatea de oficializare a logodnei, cum putem demonstra logodna ca temei de recuzare într-o procedură administrativă. Considerăm, că este necesar de o interpretare oficială în acest sens, pentru o bună

funcționare a legii. De asemenea, recomandăm armonizarea reglementării insituției recuzării administrative cu Legea nr. 16 din 15.02.2008 cu privire la conflicul de interese.

5. Tratarea persoanelor atrase în proces de instanța de judecată, care sunt afectate de litigiul în cauză, ca o calitatate procesuală aparte și nu ca intervenient principal sau accesoriu, având în vedere prevederile art. 205 alin. (5) Cod administrativ, stabilește un regim aparte al terțului în proces. Astfel, „Orice terț atras în proces poate înainta atât *cereri procesuale cât și cereri de alăturare la cererea reclamantului sau pârâtului cu privire la fondul cauzei*. Terțul atras în proces *poate depune o cerere proprie cu privire la fondul cauzei* doar în cazurile prevăzute la alin. (2)".

6. Completarea art.196 al Codului administrativ, cu stabilirea competenței teritoriale pentru acțiunea în contenciosul administrativ, în cazul în care autoritatea publică are mai multe sedii concomitent (Centrele Multifuncționale ale Agenției Servicii Publice etc.).

7. Întru buna aplicare a noilor prevederi, este necesar a organiza instruiri de formare continuă a personalului ce aplică prevederile Codului atât la procedura administrativă cât și la procedura contenciosului administrativ, ambele aflate într-o legătură strânsă.

Iniţiativa codificării legislaţiei naţionale reiese din doctrina şi practica administrativă a majorităţii statelor membre ale Uniunii Europene, care au semnalat în diferite ocazii necesitatea unui corp coerent de reguli în ceea ce priveşte procedura administrativă derulată de autorităţile publice.

Conform Notei informative din Codul administrativ, scopul adoptării a fost facilitarea folosirii unei terminologii unitare pentru aceleaşi relaţii juridice, instituţii, principii şi concepte juridice, reducându-se astfel riscul interpretării lor diferenţiate. De asemenea, codificarea are o importanţă deosebită şi din perspectiva Reformei administraţiei publice centrale. Aceasta va furniza o bază clară şi ordonată de texte juridice, pregătind astfel reformarea procedurilor administrative existente. Mai mult, codificarea va putea fi folosită ca o oportunitate de îmbunătăţire, revizuire şi simplificare ulterioară a legislaţiei în vigoare în domeniu.

Referințe:

1. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225 din 30 mai 2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 21.06.2013, nr. 130-134.

2. Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018. În: *Monitorul Oficial al Republucii Moldova*, 17.08.2018, nr. 309-320.
3. Legea cu privire la contenciosul administrativ nr. 793/2000 (abrogată).
4. Hotărârea Plenului CSJ din 30.10.2009 cu privire la practica aplicării de către instanţele de contencios administrativ a unor prevederi ale Legii contenciosului administrativ.
5. Opinia Consultativă nr. 104 din 01.04.2019 cu privire la unele chestiuni ce țin de intrarea în vigoarare a Codului administrativ.
6. http://particip.gov.md/public/documente/143/anexe/ro_1057_NOTA-INFORMATIVA-CPA.pdf.

Recomandat
Ina JIMBEI, magistru, lector univ.